

VNIVERSITAT DE VALÈNCIA

**Acte Acadèmic de Lliurament de la
Medalla de la Universitat a la
Prof. Dra. Mª Victoria del Barrio**

Discurs de la Rectora

Prof. Dra. Ma. Vicenta Mestre

València, 25 de gener de 2019

L'acte de lliurament de la Medalla de la Universitat de València és un dels actes del més alt reconeixement de la Universitat a una persona o bé a una organització.

I l'acte de lliurament dels Premis Extraordinaris de Doctorat és el més alt reconeixement a l'excel·lència acadèmica dels més alts nivells de formació que es poden assolir al nostre sistema universitari.

Per això, hui és una dia en el qual jo diria que s'expressa, com en poques ocasions, la més alta estima universitària.

Senyores i senyors, hui no lluïm la vestimenta acadèmica que ompli de colors en les cerimònies d'investidura de doctorats aquest històric Paranimf, però no per això aquesta és una cerimònia menys solemne, i per suposat, no menys emotiva. No pot ser de cap altra manera.

Els done la benvinguda a la més magna de les sales universitàries, al Paranimf, també conegut com "Teatre Universitari", perquè a aquesta Sala es representaven, en llatí, i per part d'estudiants, les obres clàssiques que l'antiguitat ens havia llegat. També se celebraven les més importants cerimònies, com ara fem, i en llatí es defensaven els més importants debats acadèmics i de la ciència. Estem, doncs, en la sala per excel·lència de les grans ocasions en l'edifici històric de la Universitat.

Un edifici pel qual s'ha sentit una gran estima per nombroses generacions de valencianes i valencians que, des de 1499, estudiaren a aquest històric edifici fins les ampliacions successives que estengueren la Universitat primer a l'aleshores Passeig de València a la Mar, ara avinguda i Campus de Blasco Ibáñez, autèntica ciutat universitària, i després als campus de Burjassot, i de Paterna, a la fi dels noranta del passat segle a Tarongers, i també a Ontinyent.

Així doncs, ens trobem en un edifici on generacions de valencians i valencianes s'han format al llarg dels 520 anys d'història de la nostra Universitat que enguany complim.

I també s'ha convertit en un espai de gran estima de totes les persones que els agrada la cultura i gaudeixen de l'espai de llibertat que vol ser aquest Centre Cultural La Nau: un espai lliure obert a la ciutadania, on tenen lloc debats i conferències, intercanvi d'idees, sessions de formació, però també exposicions, activitats teatrals, d'exhibició i de formació, audiovisuals i musicals.

Presidit el seu Claustre per l'escultura de Lluís Vives, erudit humanista que es formà a la Universitat de València i que conegué l'exili pels seus orígens, per la persecució de la intolerància, i que des del quart centenari de la institució ens acompanya per sempre més, com a emblema i símbol de l'estima que tenim pel coneixement i la ciència. I en el seu reconeixement.

Senyores i senyors, sense l'estima pel coneixement, i l'empeny per superar-se un mateix, és impossible emprendre el projecte d'una tesi doctoral. Si no estimes la teua disciplina, la teua ciència, el teu camp de treball, seria pràcticament impossible imposar-se la disciplina i el rigor que s'exigeix per assolir el grau de doctor o de doctora. No sols es necessària una capacitat intel·lectual sinó, a més a més, una capacitat de treball, d'esforç, de planificació, de treball en equip, d'il·lusió que fan possible aconseguir un objectiu i un repte a mitjà termini com és la tesi doctoral, i una tesi doctoral excel·lent.

Totes i tots els que hem fet el doctorat ho sabem. Però també totes i tots els familiars que ens han acompanyat en eixe procés de producció de coneixement que és l'elaboració d'una tesi doctoral saben ben bé de què parle. En bona mesura sense la seua estima, sense la seua companyia, sense el seu suport, no seria possible superar els nombrosos entrebancs i també la tensió emocional que suposa enfrontar-se a una tesi doctoral i defensar-la al més alt nivell d'excel·lència.

Per això em permetran que els done les gràcies com a rectora i en nom de la Universitat de València, perquè sense el seu suport, eixe suport i confiança en tot moment de la família mes pròxima, els premiats i premiades, premis extraordinaris de doctorat no haurien progressat en els seus estudis al llarg de la seua llarga trajectòria formativa necessària fins arribar ací.

També em permetran que agraisca a la comunitat universitària, als directors i directores de tesi, però també al professorat que ha ajudat, motivat, impulsat, animat al llarg de tota la carrera universitària als doctors i doctores que assoleixen eixe grau. I també vull expressar l'agraïment al personal d'administració i serveis que dona cobertura a les activitats universitàries, que es troben a la mateixa maquinària que fa que La Nau del coneixement que és la Universitat pugui solcar les mars científiques.

Gràcies, de tot cor. Hui veuen l'èxit en les seues persones més estimades: els doctors i doctores que han rebut el Premi Extraordinari de Doctorat.

Vull adreçar-me a elles i a ells. A vosaltres. I agrair-vos la vostra constància i felicitar-vos pel vostre èxit, que hui es materialitza en un diploma, però que seua val molt més que el reconeixement acadèmic, que el reconeixement de mèrit que suposa en qualsevol procés administratiu, tot i que són importants. Perquè parlem d'una qüestió molt més important: parlem de la satisfacció de veure que el treball que has realitzat ha estat guardonat, reconegut, premiat, valorat. Que el que has fet amb tota la teua estima i dedicació té un sentit, té un valor per a la ciència i el coneixement. En definitiva, per a la societat i la comunitat universitària, la teua Universitat així ho reconeix.

Enhorabona. Ho heu aconseguit.

Senyores i senyors, no són els millors temps per emprendre carrera acadèmica. Ho he esmentat en intervencions anteriors no sols en aquest Paranimf, i treballem de valent, i junt a altres universitats públiques, per tal d'eliminar les restriccions a l'autonomia universitària que entrebanca places de professorat i investigació. I també de PAS.

La necessitat d'una política educativa que considere el sistema educatiu en el seu conjunt i una política científica que aposte decisivament per la relació entre universitats i centres d'investigació amb les necessitats d'una societat que demanda un model de creixement intel·ligent, inclusiu i sostenible a partir de models de desenvolupament de múltiples hèlix que incorporen la societat en aquestes tasques. Eixa política científica, orientada cap a la innovació i la transferència de coneixement, cap a una investigació traslacional, ha de ser equilibrada amb una aposta clara per la investigació bàsica, la que permet sentar les bases de l'avanç del coneixement i el progrés de les ciències, de les enginyeries, de les arts i les humanitats.

Però, més enllà d'expressar i reiterar aquesta demanda de polítiques públiques d'ampli abast i de llarga durada per enfortir no sols el sistema universitari sinó la societat en el seu conjunt, hui és un dia per expressar estima i reconeixement.

Junt a l'acte de lliurament de Premis Extraordinaris de Doctorat hem lliurat hui la Medalla de la Universitat de València a la professora doctora Mª Victoria del Barrio, catedràtica emèrita de la *Universidad Nacional de Educación a Distancia*, UNED.

La Medalla de la Universitat de València és la més alta distinció honorífica que confereix la nostra Universitat en atenció a la rellevant trajectòria i mèrits que concorren, en aquest cas, en qui va ser professora d'aquesta Universitat i mestra de generacions i generacions de professionals de la Psicologia, especialment de les primeres promocions a la nostra universitat, com hauran pogut concloure a partir de les paraules de la professora Maria Luisa García Merita, una dona precursora i clau en un conjunt de professores i professors que articularen el que hui és la Facultat de Psicologia de la Universitat de València.

Vull aprofitar aquesta avinentesa per estendre l'agraïment institucional a tota eixa generació que va articular els estudis de Psicologia a la nostra universitat i una Facultat de Psicologia que, creada administrativament l'any 1983, amb el seu primer degà el professor Helio Carpintero, també *honoris* de la nostra Universitat, ha desenvolupat en aquestes vora quatre dècades d'història una important activitat científica, acadèmica, formativa, però també de suport a l'assistència sanitària i social que s'ha completat amb la inauguració fa uns pocs mesos, de la Clínica de Psicologia de la Universitat de València.

Benvolguda professora Maria Luisa Garcia Merita, estimadíssima Marisa, companya de Facultat, companya d'estudis, amiga, i hereves de l'ensenyament de la professora del Barrio, compartim mestra, enhorabona per la teua esplèndida tasca de *laudatio* de la professora que més empremta ha deixat en la nostra formació i creixement com a psicòlogues i persones.

La vostra intervenció hui en aquesta Medalla, necessària per esbossar la trajectòria i els revellants mèrits que concorren en la persona guardonada, han evidenciat no sols la vostra estima per Mª Victoria del Barrio, sinó també la vostra destacada capacitat per transmetre la informació i per sintetitzar una dilatada trajectòria acadèmica i vital intensa.

Moltes gràcies professora Garcia Merita. Enhorabona per la vostra *laudatio*.

Laudatio en què heu destacat que la doctora Del Barrio és una dona, i cite literalment “sàvia, de sòlids valors, generosa i valent [...] que mai ha traït els seus principis”.

Senyores i senyors, com hauran deduït de la trajectòria de la professora Mª Victoria del Barrio presentada per la doctora Garcia Merita, podem dir que estem davant d'una dona lluitadora, que va créixer en la més dura postguerra i va fer un important esforç per lluitar contra el que hauria estat la tradició del seu temps: romandre a casa, a Galícia, i no continuar la seua formació. L'important esforç que era en la dècada dels anys cinquanta per a una dona de Tuy completar el batxillerat a Vigo i amb setze anys anar a Madrid per poder accedir a la Universitat i completar els seus estudis de Filosofia, era una autèntica odissea, si em permeten l'expressió.

La pròpia doctora Del Barrio ja ens ha indicat que els temps no eren fàcils tampoc a l'acadèmia, en eixa fi dels anys cinquanta i seixanta del passat segle. Temps sense democràcia, de persecució intel·lectual i expedients a universitaris i universitàries. Professores i professors i alumnes, víctimes d'una repressió pròpia d'un règim dictatorial que encara duraria fins 1975 i que limitava la pròpia capacitat científica de les nostres universitats. Com ens ha recordat la professora Garcia Merita “la filosofia ya estaba copada por el núcleo duro del franquismo”. No sols la Filosofia, malauradament.

En eixa Espanya Mª Victoria del Barrio va emprendre una nova aventura acadèmica, la Psicologia, cursada en aquella mítica *Escuela de Psicología de Madrid*, i inicià la seua activitat professional en el *Colegio Estudio*, sota la inspiració de la *Institución Libre de Enseñanza*.

La nostra nova Medalla ha expressat el que crec que és el missatge que hauríem de transmetre a la comunitat universitària: “treballar per una ciència lliure, plural i amb una única limitació: el rigor metodològic de les proves i la possibilitat de replicabilitat”.

Com veuen, les dificultats no són barreres quan la tenacitat i la coherència amb els propis valors s'uneixen a la voluntat de superació.

Senyores i senyors, la professora Mª Victoria del Barrio s'ha referit a aquesta Universitat com la seua “casa intel·lectual” on va poder donar compliment a la seua “vocació docent i investigadora”, citant literalment les seues paraules.

Però va fer molt més, com ja s'ha presentat. Va contribuir a “resoldre un problema social”, aplicant la psicologia tant en l'escola com en l'hospital, dos dels pilars bàsics d'una societat de benestar, dues dimensions clau en la vida d'una persona: salut i formació.

La col·laboració entre Administracions Públiques és necessària en aquests àmbits, i la transferència de coneixement i el suport a les Administracions és bàsic per fer una societat més cohesionada i més intel·ligent, capaç d'enfrontar els problemes, de vegades greus problemes, com els que hem escoltat que es tractaven en eixa Espanya que no comptava amb un desplegament suficient de serveis públics per atendre fenòmens complexos.

Hui en dia com saben les pràctiques formatives externes han esdevingut part obligatòria de la major part dels plans d'estudi, per la importància que tenen en la translació a l'exercici professional dels coneixements adquirits a les aules, però també com un primer pas, un primer contacte, amb l'exercici professional. Moltes gràcies Mª Victoria per ser una d'eixes dones precursors en el seu desenvolupament.

Senyores i senyors, tots els rellevants mèrits que han estat hui presentats són mereixedors de la concessió d'aquesta Medalla. Però la qualitat humana i el compromís institucional, més difícils de mesurar, concorren també en Mª Victoria del Barrio, una "mestra" en el sentit més ampli i clàssic del terme, una dona estimada per la que és la seua Universitat, que hui li ha lliurat aquest reconeixement. Un reconeixement i agraïment que tinc l'honor de fer com a rectora, però també vull manifestar la satisfacció i emoció d'agrair personalment tot el que ens ha donat la meua mestra i referent.

Amb el reconeixement i felicitació a la doctora Mª Victoria del Barrio i als doctors i doctores que han rebut hui el Premi Extraordinari de Doctorat acabem aquest acte.

Moltes gràcies.

VNIVERSITAT DE VALÈNCIA

